

ZBIÓR PRAW

tom I

PRAWO GOSPODARCZE

Część pierwsza

WERSJA STO OSIEMDZIESIĄTA TRZECIA

stan prawny na dzień 6 grudnia 2012 r.

ISBN 978-83-264-5569-8

Projekt zbioru chroniony prawem autorskim

a Wolters Kluwer business

Wolters Kluwer Polska S.A.
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. (centrala) 0 22 535-80-00, fax 0 22 535-80-01
e-mail: poczta@wolterskluwer.pl
<http://www.abc.com.pl>

Warszawa 2012

§ 5. Jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, wysokość zobowiązania podatkowego, o którym mowa w § 1 pkt 2, ustala się zgodnie z danymi zawartymi w deklaracji, chyba że przepisy szczególne przewidują inny sposób ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego albo w toku postępowania podatkowego stwierdzono, że dane zawarte w deklaracji, mogące mieć wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego, są niezgodne ze stanem faktycznym.

Art. 21a. Podatnik, który zamierza skorzystać z ulgi podatkowej, której warunkiem, określonym w odrębnych przepisach, jest brak zaległości podatkowych, może złożyć wniosek do właściwego organu podatkowego o przeprowadzenie postępowania podatkowego. Do wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego przepis art. 21 § 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 21b.³⁶⁾ Jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że:

- 1) osiągnięty dochód jest inny niż wykazana w deklaracji, a osiągnięty dochód nie powoduje powstania zobowiązania podatkowego,
- 2) w deklaracji została wykazana strata, a osiągnięto dochód w wysokości niepowodującej powstania zobowiązania podatkowego

– organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość tego dochodu.

Art. 22. § 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników:

- 1) zaniechać w całości lub w części poboru podatków, określając rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie, i grupy podatników, których dotyczy zaniechanie;
- 2) zwolnić niektóre grupy płatników z obowiązku pobierania podatków lub zaliczek na podatki oraz określić termin wpłacenia podatku i wynikające z tego zwolnienia obowiązki informacyjne podatników, chyba że podatnik jest obowiązany do dokonania rocznego lub innego okresowego rozliczenia tego podatku.

§ 1a.³⁷⁾ Rozporządzenie, o którym mowa w § 1 pkt 1, dotyczące zaniechania poboru podatku od podatników prowadzących działalność gospodarczą, którzy w wyniku zaniechania poboru podatku staną się beneficjentami pomocy w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, stanowiące pomoc publiczną, zawiera program pomocowy, określający przeznaczenie i warunki dopuszczalności pomocy publicznej.

§ 2. Organ podatkowy, na wniosek podatnika, może zwolnić płatnika z obowiązku pobrania podatku, jeżeli:

- 1) pobranie podatku zagraża ważnym interesom podatnika, a w szczególności jego egzystencji, lub
- 2) podatnik uprawdopodobni, że pobrany podatek byłby niewspółmiernie wysoki w stosunku do podatku należnego za rok podatkowy lub inny okres rozliczeniowy.

§ 2a. *Organ podatkowy, na wniosek podatnika, ogranicza pobór zaliczek na podatek, jeżeli podatnik uprawdopodobni, że zaliczki obliczone według zasad określonych w ustawach podatkowych byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do podatku*

*należnego od dochodu przewidywanego na dany rok podatkowy.*¹

§ 3. (uchylony).

§ 4. (uchylony).

§ 5. W przypadku wydania decyzji na podstawie § 2 organ podatkowy określa termin wpłacenia przez podatnika podatku lub zaliczki na podatek, chyba że podatnik jest obowiązany do dokonania rocznego lub innego okresowego rozliczenia tego podatku.

§ 6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, właściwość rzeczową organów podatkowych w sprawach wymienionych w § 2 i 2a.

Art. 23. § 1. Organ podatkowy określa podstawę opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli:

- 1) brak jest ksiąg podatkowych lub innych danych niezbędnych do jej określenia lub
- 2) dane wynikające z ksiąg podatkowych nie pozwalają na określenie podstawy opodatkowania, lub
- 3) podatnik naruszył warunki uprawniające do korzystania ze zryczałtowanej formy opodatkowania.

§ 2. Organ podatkowy odstąpi od określenia podstawy opodatkowania w drodze oszacowania, jeżeli dane wynikające z ksiąg podatkowych, uzupełnione dowodami uzyskanymi w toku postępowania, pozwalają na określenie podstawy opodatkowania.

§ 3. Podstawę opodatkowania określa się w drodze oszacowania, stosując następujące metody:

- 1) porównawczą wewnętrzną – polegającą na porównaniu wysokości obrotów w tym samym przedsiębiorstwie za poprzednie okresy, w których znana jest wysokość obrotu;
- 2) porównawczą zewnętrzną – polegającą na porównaniu wysokości obrotów w innych przedsiębiorstwach prowadzących działalność o podobnym zakresie i w podobnych warunkach;
- 3) remanentową – polegającą na porównaniu wartości majątku przedsiębiorstwa na początku i na końcu okresu, z uwzględnieniem wskaźnika szybkości obrotu;
- 4) produkcyjną – polegającą na ustaleniu zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa;
- 5) kosztową – polegającą na ustaleniu wysokości obrotu na podstawie wysokości kosztów poniesionych przez przedsiębiorstwo, z uwzględnieniem wskaźnika udziałów tych kosztów w obrocie;
- 6) udziału dochodu w obrocie – polegającą na ustaleniu wysokości dochodów ze sprzedaży określonych towarów i wykonywania określonych usług, z uwzględnieniem wysokości udziału tej sprzedaży (wykonanych usług) w całym obrocie.

§ 4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy nie można zastosować metod, o których mowa w § 3, organ podatkowy może w inny sposób oszacować podstawę opodatkowania.

§ 5. Określenie podstawy opodatkowania w drodze oszacowania powinno zmierzać do określenia jej w wysokości zbliżonej do rzeczywistej podstawy opodatkowania. Organ podatkowy, określając podstawę opodatkowania w drodze oszacowania, uzasadnia wybór metody oszacowania.

³⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

³⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Przypisy redakcyjne:

¹ Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 16 listopada 2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce (Dz. U. z 2012 r. Poz. 1342), weszła w życie 1 stycznia 2013 r.

- c) złożenie na przechowanie w pomieszczeniu właściwego organu;
- 3) pomieszczeń – przez ich zamknięcie oraz nałożenie plomb, pieczęci lub innych znaków urzędowych;
  - 4) produktów niebezpiecznych – przez ich umieszczenie w pomieszczeniach i w warunkach spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych;
  - 5) środków przewozowych – przez opieczętowanie lub nałożenie innych znaków urzędowych.¹

Art. 22b. 1. Postanowienie dotyczące zabezpieczenia dowodów, o którym mowa w art. 22, powinno zawierać określenie terminu zabezpieczenia.

2. Jeżeli jest to możliwe, termin zabezpieczenia wyrobów powinien być określany z uwzględnieniem terminów gwarancji oraz innych terminów określających ważność lub trwałość wyrobu budowlanego.¹

Art. 22c. 1. Właściwy organ może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia wyrobu budowlanego albo jego określonej partii przed dalszym przekazywaniem, jeżeli:

- 1) kontrolowany nie przedstawi dokumentów związanych z oceną zgodności wyrobu budowlanego, albo
- 2) dokumenty wskazują, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych niniejszą ustawą, albo
- 3) dokonane przez kontrolującego oględziny wyrobu budowlanego wskazują, że wyrób budowlany może nie spełniać wymagań określonych niniejszą ustawą, albo
- 4) posiadane przez organ (kontrolującego) dowody, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, wskazują, że właściwości użytkowe wyrobu są niezgodne z deklarowanymi.

2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, traci ważność po upływie 2 miesięcy od dnia doręczenia kontrolowanemu.

4. Organ, który wydał w I instancji postanowienie, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, w drodze postanowienia, jego wygaśnięcie przed upływem 2 miesięcy od dnia doręczenia, jeżeli ustały przyczyny uzasadniające zabezpieczenie wyrobu budowlanego albo jego określonej partii.

5. Zabezpieczenia wyrobu budowlanego albo jego określonej partii dokonuje się przez opieczętowanie oraz sporządzenie inwentaryzacji w formie protokołu. Przepisy art. 22a stosuje się odpowiednio.²

Art. 23. 1. W związku z wykonywaniem czynności kontrolnych kontrolujący korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

2. Właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany, na wniosek właściwego organu, do zapewnienia kontrolującemu pomocy Policji w trakcie wykonywania kontroli.

Art. 23a. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.¹

Art. 24. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnic-

twą określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowania kontroli, wzór upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wzory protokołów kontroli oraz ogłędzin uwzględniając zakres i rodzaj przeprowadzanej kontroli oraz zapewniając możliwość identyfikacji organu kontroli i osób wykonujących czynności kontrolne oraz możliwość identyfikacji kontrolowanego i identyfikacji wyrobu budowlanego objętego kontrolą.³

Art. 25. 1. Właściwy organ może poddać wyrób budowlany albo jego określoną partię, zabezpieczone zgodnie z art. 22c, badaniom lub zlecić ich przeprowadzenie w zakresie wynikającym z dokumentów i dowodów określonych w ust. 1 tego artykułu, w celu ustalenia, czy posiadają one deklarowane przez producenta właściwości użytkowe.⁴

2. W celu ustalenia, czy wyrób budowlany spełnia wymagania określone niniejszą ustawą, można pobierać próbki wyrobu budowlanego, w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań.

3. Pobranie próbki wyrobu budowlanego stwierdza się przez sporządzenie protokołu.

4. Równocześnie z pobraniem próbki wyrobu budowlanego należy, z zastrzeżeniem ust. 6, pobrać i zabezpieczyć dodatkową próbkę kontrolną wyrobu budowlanego z tej samej partii w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań.

5. Próbką kontrolną jest przechowywana przez kontrolowanego, do czasu jej zwolnienia przez właściwy organ, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych wyrobu budowlanego.

6. Próbkę kontrolnej nie pobiera się, jeżeli:

- 1) pobranie próbki byłoby utrudnione z uwagi na wartość, rodzaj lub niewielką ilość wyrobu budowlanego;
- 2) przechowanie próbki w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych wyrobu budowlanego jest niemożliwe.

Art. 26. 1. Właściwy organ może zlecić badanie pobranych próbek wyrobu budowlanego lub próbek kontrolnych akredytowanemu laboratorium.

2. Po przeprowadzeniu badań sporządza się sprawozdanie z badań, które dołącza się do protokołu kontroli.

3. Jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych niniejszą ustawą, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia opłaty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Do kosztów tych zalicza się koszty badań przeprowadzonych przez laboratorium, o których mowa w ust. 1, oraz koszty transportu i przechowywania próbki.⁴

4. Opłatę, o której mowa w ust. 3, właściwy organ ustala, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie. Opłatę uiszcza się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. W przypadku nieuiszczenia jej w terminie podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

5. Opłata, o której mowa w ust. 3, stanowi dochód budżetu państwa.

6. W przypadku gdy przeprowadzone badania wykazały, że wyrób budowlany spełnia wymagania określone niniejszą ustawą, koszty przeprowadzonych badań ponosi Skarb Państwa.

¹ Przepis dodany ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97) powołaną w przypisie 1 na str. 1.

² Przepis dodany ustawą z dnia 21 maja 2010 r. (Dz. U. Nr 114, poz. 760) powołaną w przypisie 2 na str. 1.

³ Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 13 lipca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. Poz. 951) powołaną w przypisie 2 na str. 2.

⁴ Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 21 maja 2010 r. (Dz. U. Nr 114, poz. 760) powołaną w przypisie 2 na str. 1.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. (poz. 1031)

Załącznik nr 1

POZIOMY DOPUSZCZALNE DLA NIEKTÓRYCH SUBSTANCJI W POWIETRZU, ZRÓŻNICOWANE ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI I OCHRONĘ ROŚLIN, TERMIN ICH OSIĄGNIĘCIA, OZNACZENIE NUMERYCZNE TYCH SUBSTANCJI, OKRESY, DLA KTÓRYCH UŚREDNIA SIĘ WYNIKI POMIARÓW, DOPUSZCZALNE CZĘSTOŚCI PRZEKRACZANIA TYCH POZIOMÓW ORAZ MARGINESY TOLERANCJI

Lp.	Nazwa substancji (numer CAS) ^{a)}	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Dopuszczalna częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego w roku kalendarzowym ^{b)}	Margines tolerancji [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych
					2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	benzen (71-43-2)	rok kalendarzowy	5 ^{c)}	-	-	-	-	-	-	2010
2	dwutlenek azotu (10102-44-0)	jedna godzina	200 ^{c)}	18 razy	-	-	-	-	-	2010
		rok kalendarzowy	40 ^{c)}	-	-	-	-	-	-	2010
3	tlenki azotu ^{d)} (10102-44-0, 10102-43-9)	rok kalendarzowy	30 ^{e)}	-	-	-	-	-	-	2003
		jedna godzina	350 ^{c)}	24 razy	-	-	-	-	-	2005
4	dwutlenek siarki (7446-09-5)	24 godziny	125 ^{c)}	3 razy	-	-	-	-	-	2005
		rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 1 X do 31 III)	20 ^{e)}	-	-	-	-	-	-	2003
		rok kalendarzowy	0,5 ^{c)}	-	-	-	-	-	-	2005
6	pył zawieszony PM _{2,5} ^{g)}	rok kalendarzowy	25 ^{c), i)}	-	4	3	2	1	1	2015
		24 godziny	20 ^{c), k)}	-	-	-	-	-	-	2020
7	pył zawieszony PM ₁₀ ^{h)}	rok kalendarzowy	50 ^{c)}	35 razy	-	-	-	-	-	2005
		osiem godzin ⁱ⁾	40 ^{c)}	-	-	-	-	-	-	2005
8	tlenek węgla (630-08-0)	osiem godzin ⁱ⁾	10 000 ^{c), i)}	-	-	-	-	-	-	2005

Objaśnienia:

a) Oznaczenie numeryczne substancji wg Chemical Abstracts Service Registry Number.

b) W przypadku programów ochrony powietrza, o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, częstość przekraczania odnosi się do poziomu dopuszczalnego wraz z marginesem tolerancji.

c) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego.¹

Art. 104b. 1. Pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne nie opłacają składek na Fundusz Pracy przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za osoby zatrudnione, które ukończyły 50 rok życia i w okresie 30 dni przed zatrudnieniem pozostawały w ewidencji bezrobotnych powiatowego urzędu pracy.

2. Składki na Fundusz Pracy, o których mowa w art. 104 ust. 1, opłaca się za osoby wymienione w art. 104 ust. 1 pkt 1–3, które nie osiągnęły wieku wynoszącego co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn.²

Art. 105. ²⁵⁹⁾ Przedsiębiorcy Polskiego Związku Głuchych i Polskiego Związku Niewidomych oraz Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, Zakład Opieki dla Niewidomych w Laskach oraz zakłady aktywności zawodowej nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Art. 106. 1. Przychodami Funduszu Pracy są:

- 1) obowiązkowe składki na Fundusz Pracy;
- 2) dotacje budżetu państwa;
- 3) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na współfinansowanie projektów finansowanych z Funduszu Pracy;
- 4) odsetki od środków Funduszu Pracy pozostających na rachunkach bankowych dysponenta Funduszu Pracy oraz samorządów województw, powiatów, Ochotniczych Hufców Pracy i wojewodów;
- 4a) odsetki od środków Funduszu Pracy pozostających na wyodrębnionych rachunkach bankowych, których obowiązek utworzenia wynika z obowiązujących przepisów lub umów zawartych na ich podstawie z dysponentem funduszu, będących w dyspozycji kierownika jednostki organizacyjnej realizującej zadania finansowane ze środków Funduszu Pracy;³
- 5) spłaty rat i odsetki od pożyczek udzielonych z Funduszu Pracy;
- 6) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczone na współfinansowanie działań z zakresu udziału publicznych służb zatrudnienia w EURES;
- 6a) ²⁶⁰⁾ środki ze sprzedaży akcji i udziałów, o których mowa w art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjaliza-

cji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.²⁶¹⁾), oraz zwrot środków z Banku Gospodarstwa Krajowego, pochodzących z wypłaty pożyczek dla osób fizycznych podejmujących działalność gospodarczą;

6b) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczone na współfinansowanie działań publicznych służb zatrudnienia innych niż projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego;⁴

6c) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie zgodnie z przepisami o finansach publicznych;⁵

7) inne wpływy.

2. Przychodami Funduszu Pracy są również opłaty, wpłaty, kary pieniężne i grzywny, o których mowa w art. 115 i art. 119–123, a także środki pieniężne, przekazywane do Funduszu Pracy na podstawie art. 19 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651).⁶

3. Dysponent Funduszu Pracy, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może zaciągać kredyty i pożyczki na uzupełnienie środków niezbędnych na wypłatę zasiłków.

4. W przypadku występowania przejściowych nadwyżek środków na rachunku bieżącym Funduszu Pracy dysponent Funduszu Pracy może dokonywać oprocentowanych lokat na rachunkach bankowych w bankach mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.⁷

Art. 106a. ²⁶⁴⁾ 1. Środki Funduszu Pracy mogą być przeznaczone na finansowanie części działań publicznych służb zatrudnienia związanych z udziałem w sieci EURES.

2. Rodzaj działań, o których mowa w ust. 1, oraz wydatków na ich realizację określają:

- 1) porozumienia zawierane między ministrem właściwym do spraw pracy a samorządami województw lub samorządami powiatów lub⁶
- 2) umowy zawierane między Rzeczpospolitą Polską a Unią Europejską, lub⁸
- 3) umowy zawierane między państwami, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, a Unią Europejską na finansowanie partnerstw transgranicznych EURES.⁷

3. Wydatki, o których mowa w ust. 2, podlegają refundacji ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej do wysokości określonej w umowach, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3.

259) W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 94.

260) Dodany przez art. 69 pkt 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 273, poz. 2703), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.

261) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703 i 2722, z 2005 r. Nr 167, poz. 1400, Nr 169, poz. 1418, Nr 178, poz. 1479 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721 i Nr 208, poz. 1532.

262) W brzmieniu ustalonym przez art. 26 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651), która weszła w życie z dniem 6 lipca 2006 r. (przypis nieaktualny w związku z przypisem redakcyjnym)

263) Uchylony przez art. 103 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 72. (przypis nieaktualny w związku z przypisem redakcyjnym)

264) Dodany przez art. 1 pkt 66 ustawy, o której mowa w odnośniku 12; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 46 ustawy, o której mowa w odnośniku 6; wszedł w życie z mocą od dnia 1 kwietnia 2007 r.

Przypisy redakcyjne:

1 Przepis dodany ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654), weszła w życie 1 stycznia 2009 r.

2 Przepis dodany ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33) powołaną w przypisie 1 na str. 1, wszedł w życie 1 lipca 2009 r.

3 Przepis dodany ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. (Dz. U. Nr 257, poz. 1725) powołaną w przypisie 1 na str. 3.

4 Przepis dodany ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33) powołaną w przypisie 1 na str. 1.

5 Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), weszła w życie 1 maja 2011 r.

6 Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33) powołaną w przypisie 1 na str. 1.

7 Przepis skreślony ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) powołaną w przypisie 4.

8 Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. (Dz. U. Nr 257, poz. 1725) powołaną w przypisie 1 na str. 3.

1	2
35	Prace w pomieszczeniach o narzuconej technologii temperaturze powietrza poniżej 0°C.
36	Prace fizyczne ciężkie w podziemnych kanałach ściekowych.
37	Prace tancerzy zawodowych związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym.
38	Prace przy wywozie nieczystości stałych i płynnych oraz prace na wysypiskach i wylewiskach nieczystości związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym.
39	Prace przy kuciu ręcznym w kuźniach przemysłowych oraz obsłudze młotów mechanicznych.
40	Prace przy produkcji węglików spiekanych, elektrod, rud i walczków oraz żelazostopów.

Załącznik nr 2

WYKAZ PRAC O SZCZEGÓLNYM CHARAKTERZE

Lp.	Rodzaj prac
1	2
1	Prace pilotów statków powietrznych (pilot, instruktor).
2	Prace kontrolerów ruchu lotniczego.
3	Prace mechaników lotniczych związane z bezpośrednią obsługą potwierdzającą bezpieczeństwo statków powietrznych na płycie lotniska.
4	Prace nawigatorów na statkach morskich oraz pilotów morskich.
5	Prace maszynistów pojazdów trakcyjnych (maszynista pojazdów trakcyjnych, maszynista instruktor, maszynista zakładowy, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych) i kierowników pociągów.
6	Prace bezpośrednio przy ustawianiu drogi przebiegu pociągów i pojazdów metra (dyżurny ruchu, nastawniczy, manewrowy, ustawiacz, zwrotniczy, rewident taboru bezpośrednio potwierdzający bezpieczeństwo pociągu, dyspozytor ruchu metra, dyżurny ruchu i stacji metra).
7	Prace funkcjonariuszy straży ochrony kolei.
8	Prace kierowców autobusów, trolejbusów oraz motorniczych tramwajów w transporcie publicznym.
9	Prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych.
10	Prace kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne wymagające oznakowania pojazdu tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej, zgodnie z przepisami Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r.
11	Prace operatorów reaktorów jądrowych.
12	Prace operatorów żurawi wieżowych, do obsługi których są wymagane uprawnienia kategorii IŻ lub równorzędne oraz dźwignic portowych lub stoczniowych.
13	Prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego.
14	Prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego.
15	Prace bezpośrednio przy produkcji materiałów wybuchowych, środków strzałowych, wyrobów pirotechnicznych oraz ich konfekcjonowaniu.
16	Prace bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą.
17	Prace elektromonterów bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem.
18	Prace członków zespołów ratownictwa medycznego.
19	Prace członków zawodowych ekip ratownictwa (chemicznego, górskiego, morskiego, górnictwa otworowego).
20	Prace pracowników jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, uczestniczących bezpośrednio w akcjach ratowniczych.
21	Prace nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, ośrodkach szkolno-wychowawczych, schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Rachunek przepływów pieniężnych (metoda bezpośrednia)

- A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej
- I. Wpływy
    1. Sprzedaż
    2. Inne wpływy z działalności operacyjnej
  - II. Wydatki
    1. Dostawy i usługi
    2. Wynagrodzenia netto
    3. Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz inne świadczenia
    4. Podatki i opłaty o charakterze publicznoprawnym
    5. Inne wydatki operacyjne
  - III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I–II)
- B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej
- I. Wpływy
    1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych
    2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne
    3. Z aktywów finansowych, w tym:
      - a) w jednostkach powiązanych
      - b) w pozostałych jednostkach
        - zbycie aktywów finansowych
        - dywidendy i udziały w zyskach
        - spłata udzielonych pożyczek długoterminowych
        - odsetki
        - inne wpływy z aktywów finansowych
    4. Inne wpływy inwestycyjne
  - II. Wydatki
    1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych
    2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne
    3. Na aktywa finansowe, w tym:
      - a) w jednostkach powiązanych
      - b) w pozostałych jednostkach
        - nabycie aktywów finansowych
        - udzielone pożyczki długoterminowe
    4. Inne wydatki inwestycyjne
  - III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)
- C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej
- I. Wpływy
    1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału
    2. Kredyty i pożyczki
    3. Emisja dłużnych papierów wartościowych
    4. Inne wpływy finansowe
  - II. Wydatki
    1. Nabycie udziałów (akcji) własnych
    2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli
    3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku
    4. Spłaty kredytów i pożyczek
    5. Wykup dłużnych papierów wartościowych
    6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych
    7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego
    8. Odsetki
    9. Inne wydatki finansowe
  - III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I–II)
- D. Przepływy pieniężne netto, razem A.III ± B.III ± C.III)
- E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:
  - zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych
- F. Środki pieniężne na początek okresu
- G. Środki pieniężne na koniec okresu ($F \pm D$), w tym:
  - o ograniczonej możliwości dysponowania

(metoda pośrednia)

- A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej
- I. Zysk (strata) netto
  - II. Korekty razem
    1. Amortyzacja
    2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych
    3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)
    4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej
    5. Zmiana stanu rezerw
    6. Zmiana stanu zapasów
    7. Zmiana stanu należności
    8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów
    9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych
    10. Inne korekty
  - III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I ± II)
- B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej
- I. Wpływy
    1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych
    2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne
    3. Z aktywów finansowych, w tym:
      - a) w jednostkach powiązanych
      - b) w pozostałych jednostkach
  - II. Wydatki
    1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych
    2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne
    3. Na aktywa finansowe, w tym:
      - a) w jednostkach powiązanych
      - b) w pozostałych jednostkach
        - nabycie aktywów finansowych
        - udzielone pożyczki długoterminowe
    4. Inne wydatki inwestycyjne
  - III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I–II)
- C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej
- I. Wpływy
    1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału
    2. Kredyty i pożyczki
    3. Emisja dłużnych papierów wartościowych
    4. Inne wpływy finansowe

Art. 100. Komisja Nadzoru Audytowego może odstąpić, na zasadzie wzajemności, od stosowania przepisów art. 96 lub 97, jeżeli biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego podlegają w tym państwie nadzorowi publicznemu, systemowi postępowania dyscyplinarnego i systemowi zapewnienia jakości, które zostały uznane za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 101. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, na wniosek właściwego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych z państwa trzeciego, przekazać temu organowi dokumentację rewizyjną, jeżeli:

- 1) dokumentacja dotyczy badania spółek, które wyemitowały papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub które wchodzi w skład grupy kapitałowej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w tym państwie trzecim, oraz
- 2) między Komisją Nadzoru Audytowego a organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 102 ust. 1.

2. Przekazanie dokumentacji rewizyjnej, o której mowa w ust. 1, powinno być zgodne z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) i z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), a tajemnica zawodowa powinna być odpowiednio chroniona.¹

3. Biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, dokumentację rewizyjną w celu przekazania tej dokumentacji organowi nadzoru z państwa trzeciego.

Art. 102. 1. W celu przekazywania dokumentacji, o której mowa w art. 101, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że:

- 1) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego jest obowiązany uzasadnić wniosek o przekazanie dokumentacji;
- 2) osoby zatrudnione w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego mające dostęp do dokumentacji są obowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego może wykorzystywać otrzymaną dokumentację wyłącznie w celu realizacji powierzonych mu zadań w ramach sprawowania nadzoru, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych lub kontroli w ramach systemu zapewnienia jakości w danym państwie trzecim.

2. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach.

Art. 103. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego dokumentacji, o której mowa w art. 101, jeżeli:

- 1) jej przekazanie mogłoby mieć wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych toczy się już postępowanie sądowe w sprawie, której dotyczy wniosek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego nie spełnia wymagań uznanych przez Komisję Europejską za równoważne.

Rozdział 10

Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

(...)

Art. 109. Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych:

- 1) w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekażą Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów dodatkowe dane, o które została rozszerzona lista, w stosunku do listy obowiązującej dotychczas;
- 2) w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują swoją działalność do wymagań ustawy przewidzianych dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

Art. 110. Biegli rewidenty przekażą Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dodatkowe dane, o które został rozszerzony rejestr, w stosunku do rejestru obowiązującego dotychczas.

Art. 111. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów dostosuje, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, rejestr oraz listę do wymagań niniejszej ustawy.

Art. 112. Przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359, z późn. zm.) zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 50 ust. 3 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 113. 1. Sprawy, które zostały skierowane do rozpoznania przez sąd dyscyplinarny właściwy według przepisów dotychczasowych, w których nie doszło do wyznaczenia terminu rozprawy, przekazuje się niezwłocznie sądowni właściwemu według przepisów niniejszej ustawy.

2. Sprawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wyznaczono termin rozprawy, toczą się do końca postępowania w danej instancji według przepisów dotychczasowych; w razie odroczenia rozprawy na czas powyżej 2 miesięcy, zawieszenia postępowania lub ponownego rozpoznania sprawy albo po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia, postępowanie toczy się według przepisów niniejszej ustawy, a sprawy przekazuje się niezwłocznie właściwemu sądowni.

3. Czynności procesowe dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych są skuteczne.

Art. 114. Do biegu terminów przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 115. 1. Komisja powołana na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie działa do czasu powołania Komisji zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż 4 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W 2009 r. zgłoszenie przez uprawnione podmioty członków Komisji następuje w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Do osób, które rozpoczęły postępowanie kwalifikacyjne przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mają zastosowanie

¹ Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), weszła w życie 2 stycznia 2011 r.

1	2	3	4
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> – zna wszystkie litery i odpowiadające im głoski, – dzieli wyraz na sylaby, – czyta na głos i cicho proste, krótkie teksty, – rozumie proste i krótkie teksty użytkowe, – rozumie proste i krótkie utwory literackie, wspierane materiałem ilustracyjnym, i inne teksty kultury, – korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> – czyta na głos, prawidłowo akcentując wyrazy, – rozumie krótkie teksty użytkowe, – rozpoznaje formy użytkowe, np. życzenia, zaproszenie, ogłoszenie, list, prostą instrukcję, – rozumie krótkie utwory literackie i inne teksty kultury, – w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów, – wyszukuje w tekście potrzebne informacje, – korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii 	<ul style="list-style-type: none"> – czyta na głos, poprawnie i wyraziście krótki i prosty tekst (także nieznanymi), – rozumie utwory literackie i inne teksty kultury, – określa podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze literackim lub innym tekście kultury, – rozumie podstawowe oraz przerośne znaczenie wyrazów w tekście, – korzysta ze słowników i encyklopedii
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> – pisze wszystkie małe i wielkie litery, dostrzega różnicę między literą i głoską, – przepisuje wyrazy i proste zdania, – pisze z pamięci (pojedyncze wyrazy) i ze słuchu (proste zdania), po omówieniu pisowni z nauczycielem, – tworzy, z pomocą nauczyciela, krótką wypowiedź składającą się z prostych zdań (opis, pozdrowienia, życzenia), – pisze według wzoru krótki tekst o sobie, – stosuje podstawowe formuły grzecznościowe, – dba o poprawność graficzną polskich liter 	<ul style="list-style-type: none"> – przepisuje krótkie teksty, – pisze z pamięci (kilka wyrazów) i ze słuchu (proste, krótkie teksty), – z pomocą nauczyciela tworzy krótką wypowiedź (opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie), – pisze według wzoru proste teksty na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami), – pisze proste teksty związane z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury, – stosuje podstawowe formuły grzecznościowe, – na ogół pisze poprawnie ortograficznie i stosuje podstawową interpunkcję 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze z pamięci (pojedyncze zdania) i ze słuchu (krótkie teksty), – tworzy krótką wypowiedź (dialog, opowiadanie, przepis), – tworzy wypowiedź na znane mu tematy (np. związane z jego zainteresowaniami), – tworzy wypowiedź związaną z poznanymi utworami literackimi i innymi tekstami kultury, – stosuje podstawowe formuły grzecznościowe, – zna i na ogół stosuje zasady ortografii i interpunkcji

Kompetencje językowe (10–13 lat)			
Kompetencje	A – poziom podstawowy	B – poziom średni (średnio zaawansowany)	C – poziom zaawansowany
1	2	3	4
Słuchanie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia większość głosek języka polskiego (z wyjątkiem najtrudniejszych), – rozumie polecenia oraz proste wypowiedzi monologiczne i dialogowe, – rozumie proste, współczesne utwory literackie wspierane ilustracjami, gestami, rekwizytami i inne teksty kultury, – rozumie proste wypowiedzi o charakterze informacyjnym i użytkowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia większość głosek języka polskiego, – rozumie złożone polecenia, proste instrukcje oraz wypowiedzi monologiczne i dialogowe, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych, – rozumie utwory literackie (zwłaszcza pisane współczesną polszczyzną) i inne teksty kultury, – rozumie wypowiedzi o charakterze informacyjnym i użytkowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia wszystkie głoski języka polskiego, – rozumie złożone polecenia, proste instrukcje oraz wypowiedzi monologiczne i dialogowe, włącznie z wypowiedziami w dyskusjach, – rozumie utwory literackie (z różnych epok) i inne teksty kultury, – rozumie rozbudowane wypowiedzi o charakterze informacyjnym i użytkowym

1	2	3
3	Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych i liceów uzupełniających, przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, przedmiotów teoretycznych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, przedmiotów teoretycznych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych i innych placówkach kształcenia artystycznego¹	18
4	Nauczyciele kolegiów nauczycielskich, z wyjątkiem nauczycieli kolegiów języków obcych, kulturalno-oświatowego i bibliotekarskiego	15
5	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół Nauczyciele praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych¹	22
6	Wychowawcy świetlic szkolnych i pól internatów (z wyjątkiem wychowawców świetlic szkół specjalnych), świetlic i klubów środowiskowych, w tym: profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych, wychowawcy młodzieżowych ośrodków socjoterapii	26
7	Wychowawcy internatów, burs, ogrodów jordanowskich, świetlic dworcowych, stałych szkolnych schronisk młodzieżowych	30
8	Wychowawcy: a) w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla dzieci, b) w domach wczasów dziecięcych – w tym na zajęcia dydaktyczne, c) w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, świetlicach szkół specjalnych, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zespołach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych zorganizowanych w podmiotach leczniczych	26 26 10 24 ²
9	Nauczyciele pałaców młodzieży, młodzieżowych domów kultury, ognisk pracy pozaszkolnej, pozaszkolnych placówek specjalistycznych, międzyszkolnych ośrodków sportowych	18
10	Nauczyciele – bibliotekarze bibliotek szkolnych	30
11	Nauczyciele poradni psychologiczno-pedagogicznych	20

3a. Obowiązku prowadzenia zajęć w wymiarze określonym w ust. 2 pkt 2 lit. a i b nie stosuje się do dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela, który obowiązki dyrektora lub wicedyrektora szkoły pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono to stanowisko, a także do nauczycieli kolegiów nauczycielskich, nauczycieli kolegiów pracowników służb społecznych, nauczycieli szkół artystycznych i nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a.³

3b. Nauczycielowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze zajęć, wymiar zajęć, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a i b, w okresie rozliczeniowym, o którym mowa w ust. 7a pkt 2, obniża się proporcjonalnie do wykonywanego wymiaru zajęć.¹

3c. Wymiar zajęć, o którym mowa:

1) w ust. 2 pkt 2 lit. a, ulega obniżeniu o 2 godziny,
2) w ust. 2 pkt 2 lit. b, ulega obniżeniu o 1 godzinę za każdy tydzień niezdolności nauczyciela do pracy, w półrocznym okresie rozliczeniowym.¹

4. (uchylony).⁷⁷⁾

4a. Zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze mogą być realizowane, z zastrzeżeniem ust. 2a, w wymiarze:

1) od 19 do 27 godzin – przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko – typ (rodzaj) szkoły, w lp. 3 i 9;
2) od 23 do 26 godzin – przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko – typ (rodzaj) szkoły, w lp. 5.⁴

75) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 3 lit. b tiret pierwsze ustawy, o której mowa w odnośniku 3, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. (przypis nieaktualny w związku z przypisem redakcyjnym)

76) Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 3 lit. b tiret drugie ustawy, o której mowa w odnośniku 3, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. (przypis nieaktualny w związku z przypisem redakcyjnym)

77) Przez art. 38 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

Przypisy redakcyjne:

1 Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. (Dz. U. Nr 205, poz. 1206) powołaną w przypisie 2 na str. 17.

2 Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 149, poz. 887) powołaną w przypisie 1 na str. 1.

3 Przepis dodany ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 1) powołaną w przypisie 2 na str. 4. Wszedł w życie 1 września 2009 r.

4 Przepis w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 1) powołaną w przypisie 2 na str. 4.